

Bakalářská práce

Taťána Škanderová

Utváření studentské identity vysokoškolských studentů, jejichž rodiče nemají vysokoškolské vzdělání

Posudek vedoucí práce

Bakalářská práce navazující na výzkumy sociální mobility přispívá k prozkoumání oblasti, která v psychologii není často středem zájmu. Sociální mobilita či vliv společenské třídy jsou spíše klasickými tématy v sociologii. Sociologickou perspektivu se autorka práce snaží doplnit o psychologickou rovinu, v předkládané práci se zaměřuje na utváření osobní/studijní identity studentů, jejichž rodiče nemají vysokoškolské vzdělání. Jedná tedy o tzv. studenty první generace, což je téma které zejména v zahraniční literatuře nabývá na důležitosti.

Teoretická část bakalářské práce ustanovuje klíčová východiska, nalezneme zde sekce věnované konceptům sociální třídy a sociální mobility, českému vzdělávacímu systému a rozmanitým pojetím identity v psychologickém bádání. Teoretická část práce je ucelená, jednotlivé části na sebe dobře navazují. Studentka zpracovala rozsáhlé množství kvalitních zdrojů, včetně mnoha zahraničních publikací.

Empirická část práce obsahuje obecnější metodologické ukotvení předložené studie v kontextu volby kvalitativního výzkumu, dále standardní sekce věnované výzkumné otázce, výzkumnému souboru a metodám sběru dat a vlastní analýzy. Prezentace vlastního výzkumu je standardně zakončena diskusí a závěrem.

Výsledky výzkumu jsou strukturované do třech větších celků: Studenti-nestudenti, Výběr vysoké školy, Vzdělání jako prostředek a/nebo překážka. Jednotlivé části analýzy jsou ilustrovány hutným popisem za častého využití přímých citací respondentů. Až narativní pojetí analýzy umožňuje čtenářům specifický vhled do uvažování mladých lidí ujasňujících si svou pozici na cestě mezi vzděláním a prací, mezi dětskou závislostí a dospělou nezávislostí. Z celkově zajímavé a přínosné analýzy dat bych osobně ráda vyzdvihla zejména poslední tematický celek, kde na základě rozhovorů autorka ukazuje, jak vzdělávání, resp. proces vzdělávání, mohou mladí lidé vnímat i negativně, jako svým způsobem zbytečné natahování přechodu do dospělosti, který by raději urychlili.

Ideálem je práce, přinášející nejen finanční nezávislost, studium je chápáno velmi instrumentálně jako dosažení tohoto cíle. Toto považuji za velmi nosné téma, které by zasloužilo další výzkumnou pozornost. Z mého pohledu zejména v kontextu komplexnějšího porozumění důvodům, proč někteří mladí lidé vysokoškolského studia předčasně zanechají a jak tedy mohou na toto reagovat samy vzdělávací instituce, které se mnohdy potýkají s negativními aspekty předčasného ukončení studia.

Práci Taťány Škanderové považuji za velmi zdařilou. Studentka pracovala svědomitě a samostatně, pravidelně jsme průběh práce konzultovaly. Práce splňuje požadavky kladené na bakalářské diplomové práce v oboru psychologie a doporučuji ji k obhajobě.

K. Machovcová, Ph.D.